

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду „Краљ-Миланова“ ул. бр. 16., а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 дин. Гостионичарима и механџијама из унутрашњости годишње 12, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 6, полугодишње 4 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих команданата, полицијске односно пограничне жандармерије. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство годишње 24, полугодишње, 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Писма само плаћена примају се. Рукописи не враћају се. Огласи по погодби.

ИЗ БОЛНИЦЕ ЗА ДУШЕВНЕ БОЛЕСТИ У БЕОГРАДУ.
Прилог за грађу за српску судску психијатрију.

„Луѓи Гућа“ заклао жену.

РЕФЕРАТ

Саопштаван у седницама срп. лекар. друштва, 13. септ. 1896. и 4. јан. 1897. год.

од

Д-РА ВОЈ. М. СУВОТИЋА (МЛАЂЕГА)

СЕКУНДАРНОГ ЛЕКАРА У БОЛНИЦИ ЗА ДУШ. БОЛЕСТИ

(СВРШЕТАК).

И овај претрес, а за њим и пети (7. II.) и шести (1. III. 1897.), буду одложени. На њима су испитивани сведоци Милутинови и Миличини.

Седми претрес. Пресуда.

(24. III. 97. № 4795.)

ПРЕСУДА

Првостепеног суда београдског окр. подунавског

Надлежног по кривици Милоја и Милутина Бркића и Милице ж. Милутина Бркића, из Влашке, које бране и то Милоја г. Јов. Симић, адв. олд. а Милутина и Милицу г. Ал. Васић, адв. олд. а туже:

Заступ. државн. тужиоца г. К. Љ. Тодоровић судија и прив. тужилац Ђурђе Урошевић, из Младеновца.

Пресудили су: *Због „убиства.“*

Председник суда, Н. Нинић,

Судије: Мил. Р. Поповић,

за III. судију — писар — правник, Ст. Лазич.

Деловођа, писар, А. Динић.

Решењем суда од 11. маја 1896. год. № 8266., стављени су под суд и у притвор Милоје и Милутин Бркић и Милица ж. Милутина Бркића, из Влашке, за то: што су 31. марта 1896. год. у јутру заклали Смиљку ж. Милоја Бркића онд. у шуми и бацили је у јаругу атара села Дубоне те тиме учинили дело хотичног убијства са предумишљајем, казнимо по §. 155. крив. закона.

Заступник Држ. тужиоца у тужби својој № 8781., тражио је: да се оптужени за ово дело осуде на казну по наведеном законском пропису, и на плаћање свих трошкова око ислеђења, признавајући оптуженима у олакшавајућу околност само добро владање — тач. 4. §. 59. кр. зак., а опт. Милоју и признање — тач. 7. §. 59. кр. зак.

Како се пак за време претреса стање ствари изменило, јер се лекарским мишљењем утврдило, да је Милоје душевно растројен, од рођења умно неразвијен и да је убиство учинио у неурачуњљивом стању, те по томе не може ни бити ни осуђен; а како се пак основи подозрења, који су стајали противу Милутина и Милице ни у колико изменили нису, — то је тражио: да се само опт. Милутин и Милица за ово дело осуде на казну по §. 155. кр. закона.

Прив. тужилац, како у тужби под № 4174., тако и на претресима тражио је: да суд поред казне оптужене осуди да му плате за убијену сестру 5000 дин. и на име трошка и дангубе 500 дин., као и за сваки долазак на претрес по 20 дин.

Опт. Милоје код полицијске власти признавао је, да је извршио ово дело, и то у друштву са опт. Милутином и Милицом а на претресу то опореквао и сваки час је друкчије говорио.

Опт. Милоје налази се у болници за душевне болести, као умно оболео.

Опт. Милутин, како на свом испиту код иследне власти, тако и на претресима не признаје да је извршио ово дело, нити да он зна ко је учинилац истог.

Опт. Милица такође не признаје дело, нити зна, ко је учинилац истог.

Бранилац опт. Милоја навео је: да је лекарским мишљењем утврђено, да је опт. Милоје растројен од рођења и умно неразвијен, које се стање сматра као слабоумље. Истим мишљењем утврђено је и то, да је радња опт. Милоја била неурачуњљива и да се и данас у том стању налази, услед чега је и данас у дому за душевне болеснике; да по §. 53. кр. зак. дело, које је опт. учинио, оделито од спољних утицаја, некажњиво је по закону — нема кривичне одговорности. С тога моли суд да опт. Милоја на основу §. 250 а). крив. пост. пусти испод суђења.

На име награде тражи 1000 дин.

Бранилац опт. Милутина и Милице у својим подужим одбранама навео је: да је целокупним ислеђењем овога дела утврђена и потпуно доказана невиност његових клијената, па за то тражи: да их суд за ово дело ослободи као невине, у толико пре, што је утврђено, да је опт. Милоје сам ово дело извршио у бесомучном стању.

На име награде тражи да му опт. солидарно плате 1000 динара.

По овоме је суд у смислу §. 218. кр. пост. нашао:

Да овде по лекарској секцији, представци тужилачке стране, постоји казнимо дело, хотичног убиства са предумишљајем из §. 155. крив. зак.

Да противу опт. Милоја истина постоји његово признање код иследне власти, да је извршио ово дело, али како се лекарском сведошћом приложеном у акту № 17687., доказује, да је он душевно растројен и од рођења умно неразвијен, и пошто је он свој исказ мењао и сваки час друкчије говорио, то се онда овај његов исказ не може узети против њега за никакав доказ, а и кад би се узело за доказ, да је он ово дело извршио, ипак он се за ово дело према §. 53. крив. зак. не би могао да казни, када се поменутом лекарском сведошћом утврђује, да је он то дело извршио у неурачуњљивом стању, дакле, да је код њега услед ове душевне растројености била искључена слободна воља, и према томе да се има ослободити од сваке казне.

Противу опт. Милутина и Милице да не стоје наведени основи подозрења у тужби, и то:

Казивање опт. Милоја код иследне власти, не може се узети противу њих за основ подозрења из тач. 4. §. 123. кр. зак. с тога, што Милоје није то и на претресу потврдио, и овима и у очи то казао, но шта више и сам за себе опореквао је да

је извршио ово дело, а и с тога, што се поменутом лекарском увером утврђује, да је он душевно растројен од рођења.

Други основ подозрења из тач. 4. §. 121. кр. пост. такође не може опстати; јер Матеја Бркић, Радојка Бркићка и Вићентије Бркић не утврђују да су ови оптуженици претили убијеној, или да су показивали наспрам ње јаку мрзост, и да имају намеру, да јој какво зло учине, но веле, да су се свађали и мирили, као што то обично по кућама бива.

Противу њих не може да се узме за околност из тач. 1. §. 238. кр. пост. као да су се изговарали противу постојећег основа подозрења, јер и ако су се они позивали на сведоке Вићентија Бркића, Сретена Бркића, г. Перу Поповића и Ђурђију ж. Станоја Бркића да су их у време, када се вели да је ово дело извршено, виђали ван овог места, где је ово дело извршено, па ови нису то утврдили, но да су их виђали доцније, а то с тога, што није доказано да стоји тај основ подозрења, да су они били на месту извршења овог дела, јер исказ опт. Милоја код иследне власти, као што је напред наведено невредећи је, а једини исказ сведока Милије Вујића, да их је то јутро виђао близу тог места, не може се узети за доказ, да су они заиста били близу тога места. Истина и сведок Мијаило Гајић то тврди, што и овај сведок Милија, али пошто сведок Јован Сарајлић тврди, да је тужилац плаћао трошак за овога сведока Милију, као да му је и карту жељезничку набавио за Београд, када је овај полазио суду на сведоцбу, само да сведочи противу оптужених, што се утврђује и сведоцбом сведока Алимпија Зорића, који тврди, да је тада тужилац частно сведока Мијаила и дао му карту жељезничку, и што се тужилац није одмах позвао на њега, но тек код суда и то после дугог времена, то онда суд према тач. 5. §. 229. крив. пост. овом сведоку не може никакве вере поклонити.

Тако исто противу Милутина не може се узети да постоји основ подозрења из тач. 11. §. 121. крив. пост. јер је исказ опт. Милоја, код иследне власти, као што је напред наведено, не вредећи, и тако онда није утврђено, да је њему опт. Милутин казао, да баци кожух, који је био крвав, те према томе онда ни сведоцба сведока: Антонија Милосављевића, Николе Матића и Спасоја Бркића, који тврде, да је Милутин по извршеном убијству куповао кожух од Антонија за Милоја не може се ставити на терет Милутину, јер је он као кућни старешина могао то и чинити, а када ово наведено није утврђено, онда сама сведоцба Вићентија Бркића, који тврди, да је оптужени Милутин при тражењу убијене Смиљке, а када је он — сведок — пошао месту, где је после нађена Смиљка, казао, да је он тражио на том месту, и да је није нашао, не може се узети за доказ овог основа подозрења.

Дакле према наведеном, нема никаквих доказа противу опт. Милутина и Милице, а да нису они извршили ово дело утврђује се и тиме, што Анђелија ж. Милоја Бркића, Живота Павловић и Степан Павловић тврде, да им се убијена Смиљка жалала, да је хтео опт. Милоје да је закоље, да је нису одбранили опт. Милутин и Милица, дакле, да су је они шта више бранили, и да је могуће да је ово дело извршио Милоје, јер поред свих сведока, сведоци: Рањивија Бркић и Васа Бркић тврде, да је Милоје претио, да ће да убије Смиљку.

Да се опт. Милутин као кућни старешина по §. 807. грађ. зак. има осудити на плаћање трошкова за Милоја, јер сам признаје да је био кућни старешина, па је као такав требао више пажње да обраћа на Милоја као суманутог, а тако исто одговоран је за трошкове и за себе и за опт. Милицу, јер су они повод ислеђења.

На основу изложеног и §. §. 241., 296., и 328. крив. пост. с погледом и на зак. о таксама, суд

Пресуђује:

Да се опт. Милоје, Милутин и Милца за ово дело убијства ослободе као невини.

24. III. 1897. год. № 4795.

у Београду

Писар,

А. Дим. Дитић.

Председник суда,

Н. Нинић.

Судије: Милан Р. Поповић.

За III судију — писар, Ст. Лазућ.

Други део пресуде — о плаћању — не тиче нас се.

Жалба Држ. тужиоца (г. К. Љ. Тодоровић, судија), Касацисоном Суду, интересна је с тога што додирује и лекар. сведоцбу, јер у жалби стоји: „Лекарско уверење о прегледу опт. Милоја нема вредности, јер се њиме утврђује садање душевно стање оптуженога и умна неразвијеност; а он је могао бити у времену извршења крив. дела способан за исто, што је и учинио, признавајући пред иследном власти све онако како се слаже са ислеђеним околностима — §. 225. кр. пост.“ — Касацисони суд оснажио је пресуду првост. подунав. суда, а жалбу држ. тужиоца одбацио је. (№ 2909. од 11. IX. 1897.).

Милоје је и сада још у Лудници. Његово психично стање није се ни у колико променило. Он је и сада онако исто, као што је у нашој сведоцби описано.

Захваљујући доброту уредника „Полиц. Глас.“ г. Н. Димитријевића, Милоје је сликан у „Атељеу Полицијског Гласника“, те читаоци могу видети и лик овога умоболног злочинца.

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

Општински послови.

Једна правилно одобрена и решена забрана, код општинског суда.

а, Суду општине обреновачке

Димитрије Јовановић, абација овдашњи, дугује ми, под 1/2 приложној облигацији, својеручно написаној и потписаној сто динара, од датих му готових новаца на зајам.

Како је 24. септембра ове године, рок за исплату овог дуговања, протекао, а дужник ми дуг, ни до данас, није платио, то учтиво молим, тај суд, да изволи одобрити забрану на следећу вредност дужникову и то на:

- 1., 2. кревета гвоздена.
- 2., 6. јастука од рипса напуњених вуном.
- 3., 1. орман двокрилни.
- 4., 1. орман са две фијоке.
- 5., 1. орман за умивање.
- 5., 2. јоргана од сатина.

Све што се попише, нека се преда на чување, г. Јанку Бесарићу, трговцу овдашњем.

7. децембра 1898. год.

Обреновац

Марко Нешковић
абација.

№ 7824.

Позвати одмах дужника и саслушати га, по овом дуговању, затим предмет дати суду, на решење.

7. децембра 1898. г.

Обреновац

Председник суда
М. Перић.

Рађено у суду општине обреновачке, 7. децембра 1898 год.

Дозван Димитрије Јовановић, абација овдашњи, и пошто му је показана облигација, коју је својеручно написао и потписао, на сто динара, као дужник Марка Нешковића, оvd. абације, и упитан признаје ли овај дуг, он изјави:

Ова облигација моја је, ја сам је својеручно написао и потписао, и издао Марку Нешковићу, абацији овдашњем, јер сам ту суму од њега узео у зајам. Новаца за сада немам, но гледаћу да га што пре измирим.

Димитрије Јовановић
абација.

Оверава

Писар
Н. Христић

Члан суда
М. Тасић

Испуњени су услови § 377. 378. 398. и 399. грађ. поступка, зато суд општине обреновачке као надлежни по § 6 и 9 грађ. суд. поступка

Решава

Да се тражена забрана, на именовану покретност дужникову одобри, и одмах удјејствује. Узабрањене ствари предати на чување одређеном стараоцу под законом одговорношћу. Саопштити решење странама.

Од суда општ. обреновачке 7. децембра 1898 г. № 7824. у Обреновцу.

Председник суда
М. Перић
Судије
М. Тасић
П. Илић.

Деловођ
М. Иковић

НБ. Пази на пропис § 19. грађанског поступка, и управљај се по њему, јер забрану не може општ. суд одобрити, све докле, докле дужника не саслуша, иначе ће уста бити поништена од стране првостепенога суда, коме жалба иде на разматрање.

ИЗ ЦРНЕ КЊИГЕ ЈЕДНОГ ПОЛИЦИСКОГ ЧИНОВНИКА.

(у преводу М. П. Јовановића).

19. ЖРТВОВАЛА СЕ?!

Беше запарно летње вече. Црни облаци непогоде навлачили су се с југа и згомилавали као какав огроман зид, од кога се једва још могаше разликовати парожаста слика оног колосалног планинског склопа што затвараше ову долину. Али и ако је непогода тако претила, решио сам се да изађем у шетњу, јер ми је омарина у канцеларији била несносна. Лагано сам ишао дуж насипа железничког, који, уздигнут доста високо и ни с које стране незаклањан, а још поред реке, даваше нешто свежине дисању, док остали путеви, по италијанском обичају између високих зидова, баш с вечери као да из себе испуштаху сву сунчану јару, коју су преко дан у себе примали.

Па ипак данас ме не могаде окрепити ни шетња железничким насипом, те се већ хтедох окренути да се вратим станици, да не чух баш у тај мах гласну кукљаву, која ми долажаше из стражаре бр. 96. Не премишљајући много, похитам тамо и уђем на врата тек само притворена. Одвратна слика изађе ми пред очи. На поду лежаше млада, лепушкаста девојка, једва да имађаше осамнаест година, а један човек, седе косе и браде, левом руком држаше је за дуге јој косе, десном пак држаше штап, којим је удараше. Шченах старца за руку, викнувши: „Зар те није стид, крвнице, да своје дете тако злостављаш?“ Човек се — а то беше чувар пруге са те стражаре — усиљено насмеја. „Да се стидим, ја да се стидим, а она ми нанела срамоту под моје седе косе?“ — муцаше он преко тешка језика. Очевидно беше пијан, образи му се беху зажарили, а из очију му пламтијаше сатански пламен. Девојче се, међу тим, истргло из руку очевих и чучаше у једном кутићу собе. Ни речи не говораше у одбрану своју, само тихо плакаше погнуте главе.

„Видите, госп. комесару, така је она и према мени“, муцаше старац. „Неће вам та проговорити. Данас у подне, дошавши кући гладан, затекао сам је пред огњиштем да плаче. Ватра угањена, чорба хладна. На сва питања и прекоревана одговараше ми само сузама. Моја Терезина и сузе! Та она је увек била највеселије створење на целој прузи железничкој, љубимица свију који је знадоше, једина утеха последњих дана мога живота! Најпосле, ја сам је приморао да говори, али од тога што чух хоће срце да ми препукне. Изгубио сам своје дете. Хтео сам знати име несретника, који ми је цветак згазио, место где бих га могао наћи, да се с њиме разрачунам. Она ме упути замку, али ми имена не каза. Прибрах се и одох замку, где нађох све узмувано. Беше дан свадбе младога барона с неком грофицом из П. Велика гозба, гости, момци, све у највећем расположењу. Ја западох ту незгодно. Млади барон, који ме је познавао још кад је био несташан дечко, виде ме и упита шта ми је. „Изгубио сам све, срећу живота свога“, рекох му на то. „А ја сам своју нашао“, приши ми он на то. „Пиј, да растераш бриге, стари; у вино је утеха; испиј чашу

у моје здравље, хоћу данас да гледам само весела лица.“ Пио сам чашу за чашом, да бих утолио бол, заборавио поругу. Но то ми не испаде за руком, као ни да нађем оног несретника, кога сам тражио. Кад чуше људи шта бих ја хтео, стадоше смејати ми се и саветоваше ми да идем кући, јер сам пијан. Дођох кући, питах поново Терезину за име његово, па, како ми га опет не хтеде казати, разјарих се — тукао сам је, први пут у своје животу! Старац је ово испричао испресецано и дркћући гласом, а за тим, пошто га снага издаде, паде на једну столицу.

„Идите да спавате, стари“, рекох ја. „Ви данас не владате собом и нисте за службу. Ја ћу замолити шефа станице да вам пошаље заменика.“

Терезина се на то диже и, пошто је утрла сузе с очију, рече: „Није пужно, госп. комесару. За то сам ја овде? Није ово први пут, да ја вршим службу за свог оца. Ви пак, госп. комесару, учинићете добро ако се кући вратите. Чујете ли грмљавину. Велика олуја, непогода ту је.“ Девојка јасно говораше, она одбијаше сваку помоћ с моје стране. „Лаку ноћ, Терезино, и вама треба мира“, рекох јој, а одговор њен беше: „Ја ћу га и наћи, лаку ноћ.“ —

* * *

У железничкој ресторацији искупило се велико друштво. Сватови младога барона Л. нису хтели да не испрате младенце на станици. Поплашени непогодом која се спремаше, они се довезоше нешто раније. До поласка воза, који ће младенце однети италијанским морима, а отуд у Швајцарску, требало је још више од пола сата. Напољу фијукаше олуја, а крушна киша јако удараше у прозоре. Пламене муње, уз потмулу грмљавину, с времена на време севаху, разгонећи таму. Злослутно време, да се њиме започне свадбено путовање. То беше свима предмет разговора. И сам сам младоме барону, познавајући га већ доста година, чинио такве примедбе. Он се смејао томе. „Што да ме онеспокојава непогода? У кулеу, који сам узео, за ноћас смо сигурни, а после тим већма ћемо се радовати сутра још лепшем дану. Допустите, госп. комесару, да вас прикажем својој жени.“

Барон се прогура са мном кроз госте и доведе ме графици, која, леђима окренута према прозору ресторације и окружена женскињем, сеђаше у елегантној путној хаљини, држећи прекрасан букет. Млада жена не беше никако лепотица, али њен нежни лик и правилне црте, у којима се видела срећа, даваху јој особиту драж. По свим знацима судећи, барон Л. није ушао у овај брак само пара ради. Графича ми љубазно пружи руку, а ја јој исказах своја честитања. На један њут ме нешто текну. Поглед ми беше пао на једно смушено лице, искрело иза двојних прозорских окана, пред којима сеђаше графича. То беше лице Терезине, кишом натоњена, умршена коса висила јој је низ самртнички бледо лице. Погледи јој звераху по сали и за тренут зауставише се, изрази неописано крвничкога, на младенцима. Нестале је у час, као што је и дошла. Ни барон, ни млада му супруга ништа од тога не приметише, али тим јаче мене дарну ова злокобна појава. Морадох сазнати шта је хтела ту Терезина. И ако оркан беше, и ако је киша сипала, протрчим кроз перон и сву околину станице железничке. Све узалуд, Терезине нигде не беше. Да се нисам преварио, да није, може бити, појава девојке само једна слика фантазије моје услед овога што сам видео у стражари бр. 96, а што ме је у великој мери потресло?

* * *

Брзи воз беше се отиснуо у ову бурну ноћ, сватови беху се разишли са станице. Ја сам се био вратио у своју инспекциону собу железничког здања и разгледах вечерње листове, поштом дошле. Али не могадох прикупити мисли, неки немир беше овладао мном. Наједанпут чух с перона неке узбуњљиве гласове, брзим корацима хиташе неко мојој канцеларији.

„Госп. комесару, велика несрећа, брзи воз је мало час пред стражаром бр. 96, изашао из шина. Сад баш донесе један кондуктер тај ужасан глас“, јави у највећем узбуђењу полициски агенат, који је на служби.

Ова страховита вест не изненади ме, беше ми као да сам је очекивао, као да сам се томе падао. С непојмљивом за овај мах мирноћом, учиних све потребне наредбе, послах по лекаре,

позвах сав персонал којим се у станици располагало и похиташ на место несреће. У неизвесности о величини катастрофе, мени беше ужасно и мучаше ме само време које ми требаше да најбрже стигнем на то место. Дугачка, тавна пруга, обасјана суморном белом и црвеном светлошћу по којег фењера, беше нам пут. Кад бејасмо близу места и бура за тренут попусти, језа нас прође, чувши вику и запомагање...

„Право чудо“, рапортова влакођа, изишавши пред нас, блед од страха и дркћући гласом, „машина и вагон за пртљаг излетели су из колосека, три вагона прилично су оштећена, од службеног особља само машинист и лојач, а од путника тројица су лако рањени.“

„Како се догодила несрећа?“

Једна стена, вероватно услед непогоде, отиснула се с брда близу стражаре бр. 96, и пала између шина. Кћи стражарева, баш пред сам пролазак воза, дошла је на колосек, да уклони камен. Машинист приметил опасност, даде знак на узбуну и пуну контра-пару. Но већ је било доцкан, несрећа се могла само умалити, а не и спречити.

„А, зар Терезина, кћи железничког чувара?“

„Ено је где још лежи под локомотивом, размрскана... Сиротица, узалуд се жртвовала!“

Има ли ту још шта да се двоуми?

* * *

Жртвовала се?! — Црни гроб несретње девојке покрива загонетну тајну.

ЗЛОЧИН ЛУДОГА

ИСТИНИТИ ДОГАЂАЈ

Да ли да вам описујем какав је живот и какви су људи у Доњој Буковици?

Ако сте макар једном били у неком селу нашем, можете лако представити себи и живот у Доњој Буковици, јер он се у многоме не разликује од живота у другим селима.

И у Доњој Буковици, као и у свима другим селима, има људи свакојаких: има и добрих и рђавих, и вредних и сиротних...

А већ, наравно, Доња Буковица, и ако има цркву није без механе. Пре би могла бити без цркве, но без механе.

И тако дешава се и у Доњој Буковици, да док једни раде други „благују“. Једни су на послу, а други, којима посао није прирастао за срце, беспосличе у сеоској механи, „чешљају карте“ и ђаскају о које чему.

Од неког доба поче долазити у механу и Ненад Перић, кога пре ниси могао намолити да се сврне у њу.

Ненад је сиромаш но ипак свој домаћин. Има нешто веома мало имања, али је вредан и штедљив, те не трпи никакву оскудицу. Цело село држи о њему да је добар човек, а већ сваки верује у то, да је он на правди Бога страдао, кад га оно осудише на робију због паљевине.

И он је био некад човек веселе нарави. Али од кад се из затвора вратио, постао је ћутљив, замисљен, озбиљан. Колико је год могао, избегавао је људе и разговор са њима. Већ и за то ваљда није досле долазио у механу.

С тога се сви редовни гости доњо-буковичке механе не могаху довољно начудити од куд сад наједанпут то учестано долажење Ненадова у механу?

Душе ваља, он је и сад био онако исто тих, миран, ћутљив и невесео као и пређе, чак ако хоћете и невеселији и замисљенији, али тек тражио је људе; тражио је вреву и галаму, што је пре избегавао.

Сваку пошалицу и причу понеког сеоског преклапала или чашкуна пратио је живим интересовањем.

А ако би се повео говор о парама, о богатствима и о злату богаташа, или би се причало што год о „блугу Цара Радована“, Ненад би си налактио на обе руке и такве би говоре слушао нетремице.

Исто га је тако заносило и опијало ако се што причало о бојевима, о ратовима. У сласт је слушао и готово сваку реч гутао, кад је причано што о Косову Пољу и о српској погнубији на њему...

Гости механски примећавашу да је Некад очито сваки даном све невеселији и туробнији.

• Постаде и расејан и забораван.

Није била једна прилика, кад тек чујеш механцију где виче:

— Хеј, Ненаде! А што заборави, човече, мотику? Куда ћеш без ње у поље?

Једном је заборавио и шешир свој на столу механском, те се с пола пута вратио гологлав, да га узме. Чисто га беше стид од људи са толике заборавности своје...

Такав је био у механи и с људима. А код куће своје поста од неког доба сасвим несносан. Ништа му није по вољи. Сва чему нешто манише и замера.

Са женом својом Пелагијом, коју је јако волео и коју није никад злостављао, као што би то радили многе комшије његове са женама својим — у последње време једнако се нешто кошкао. Све јој је нешто пребацивао, од ње нешто истраживао и почесто је грдио.

И на децу, коју је волео изнад свега, све се нешто осецао и ретко их је кад лепо и погледао.

Сви су видели промену. Жена је чак поиздаље и слутила шта ће бити то, али није могла опредељено рећи, да та промена долази отуд, одакле је она слути...

Једне вечери баш се Ненад љуто завади са својом женом око неких пара.

Деца полегалла, испод губерра вире и са страхом слушају говор очев, који спомиње такве суме злата, за какве нису никад чула.

Пелагија кад год би изишла у двориште, дубоко би уздахнула, па би прекрстив се, прошапутала:

— Добри Боже, шта је ово с мојим човеком? Је ли он при себи кад говори овако — буди Бог с нама?! Тешко мени ако буде он нешто...

Реч јој изумре на уснама и она не смеде довршити, што рећи хтеде.

* * *

Протекоше неколико недеља и зли живот између Ненада и Пелагије постајаше све гори. Сирота жена хтеде већ да затражи помоћ власти, да је заштити, али јој зла коб не даде да то учини.

Једнога јутра баш кад се спремила беше, да утекне од куће и да допадне до општинске власти, срески начелник среза в... доби од општине буковичке овакав извештај:

„Ненад Перић оvd. јутрос, око 6 сати, убио је секиром своју жену Пелагију. Зликовац је ухваћен и притворен.“

Среска власт изаслала је одмах свога чиновника да учини увиђај на месту извршеног злочина.

Писар срески, који је дошао да изврши увиђај, у разговору са њезанима дознаде, да је некад веома лепо живео са својом женом и да је за њих потпуно неразумљиво шта га је могло завести на ово злочино дело.

У разговору са људима стиже писар са општинским представницима кући Ненадовој.

Призор, који се указа пред њима, беше страшан.

Једна жена, располућене главе лежи у крви својој, а око ње цвиле и пиште здосрећна сирочад њезина...

Језа нас подилази и кад помислимо само на тај језиви и тужни призор.

* * *

Увиђај је учињен и злочинац је спроведен у притвор среске канцеларије.

Ненад је, кад су га спроводили, целим путем ћутао, али је главу држао право у вис, не обарајући свој поглед пред људма у земљу.

Кротак и ћутљив је остао и у притвору. Мирно је сносио сва заједана, све прекоре, све грдње и увреде, којима су га обасипали срески служитељи.

У притвору је преноћио. Али се за ту једну ноћ знатно изменио.

Иследник, коме је речено, да је то један кротак човек, чисто се трже, кад виде пред собом Ненада, мрачна погледа и наострешене косе.

— Зар ово миран и кротак човек, — помисли у себи — а поглед му као у крвожедног зверу?

Иследник једва се мога отргнути од непријатних осећања, која га обузеше, кад виде подивљали изглед Ненадов.

Постави му оно познато „оште питање“. Ненад је одговарао мирно и лепо. Глас му је био у тој мери благ и пријатан, да је иследник и противу своје воље, морао констативати, да глас и изглед Ненадов стоје у суштој супротности.

— Рођен сам — поче Ненад казивати — у Доњој Буковици. Бога ми ти кажем, не знам колико имам година. Али добро знам, да сам био с царем Лазарем на Косову. Тамо је сва војска изгинула, само смо ја и цар Лазо остали живи. Ето њега у његовом Крушевцу, а ево мене у мојој Буковици. Од то доба имаће до двеста, а најмање 150 година. Имам троје деце. Један ми се син посветио и ено га где и сад висе у буковичкој цркви... Био сам једаред и осуђиван на шест година робије због палевине. Сад ме терете, да сам убио своју жену. А ево, господине, казаћу ти право, очију ми, нисам је ја убио... Знаш, узела ми она 130 златних дуката, па појела... Лепо понела се на таван, нашла мој заструг с дукатима, па све до једног... фуке, фуке... Дадох јој Христове масти да избаци дукате. И она поједе читаву оку масти, али аја: ни масти, ни дуката. Ја јој говорим: „Море, Пелагијо, остави дукате на миру, а ђаво нек носи маст.“ — „Јок, одговори она мени, ја ћу и тебе појести.“ — А ја шта ћу онда него напишем писмо Цару и испратим га по староме Југ Богдану, да однесе у Београд... Испричам у писму целу ствар. Она се од тога тако пренаде, да узе секиру те се уби сама!.. Ето, вере ми, тако је било... Лажу, господине, да сам је ја убио. Него, знаш шта — и Ненад се примаче ближе мало иследнику — пусти ти мене, да идем кући и да из њеног трбуха извадим оне жућаке, па ћемо лепо поделити...“

Сад тек виде иследник од куд тај тако страхан изглед и мрачан поглед у овога човека. Његов лудачки говор стајао је у потпуној сагласности са његовим страшним изгледом.

Али то је утисак, који је Ненад и изгледом и говором својим учинио само на једног лајика. За то је иследник призвао зналце, да они оцене: је ли Ненад доиста с ума сишао?

И лекари казаше, да је Ненад полудео и да је убиство своје жене извршио у савршено неурачунљивом стању.

Ненад је био необично миран и послушан. За то је срески старешина донео одлуку, да се пусти из притвора, те да као слободњак послужује по канцеларијама.

Пуштан је да иде и по вароши, да пазарује, а одлазио је и кућама појединих чиновника.

Заборавио је на све. Ни деце се своје није више сећао... Из његове душе избрисано је све. Живео је без икаквих успомена.

Ако си га куд послао, послушао је добро. Али за веће поруке није био, није умео ни да схвати, ни да запамти ништа, ако се оно тицало посла необичнијег и ређег.

Кад би био на само, узимао би плајваз и шарао би по каквој артици неке речи без везе и без икаква смисла. Запитам шта ради, одговарао би:

— Пишем молбу скупштини да ми да одсуство.

Ретко је кад седео беспослен. Увек је шушкао понешто. Ишао је вазда голих груди и босоног. Тако је ишао и по највећој хладноћи.

Изгледа да му то не само није шкодило здрављу, него да му је било чак од користи.

* * *

Као год што сунчани зраци тешко продиру кроз густу маглу, али топлоту њихову ипак осећамо, тако су исто тешко продирали зраци разума кроз онај густо мрак, који је обвјао свест Ненадову, али ипак за то поче он понешто схватати и разумевати. Поче да појима свој положај, поче да схвата место и околности у којима је.

Оправљање његово ишло је споро, али поузданим ко-раком право излечењу.

* * *

Превалило беше пола зиме, а Ненад још једнако иде голих груди и босоног. Не смета му ни најљућа сувомразица, а ни мећава.

Знатно се изменио. Поглед му је ведрији, очи чистије. Али из њих читаш сад неку велику тугу, некакав дубок и тежак бол...

Сад више не гледа никоме у очи, крије свој поглед од свакога. Неће да га питају људи за сузе његове...

* * *

Једно јутро, тако на неколико дана пред Божић, улази срески пандур Кезун и јавља, да је Ненада од синоћ нестало и да га од тад нигде нема.

— Свуд смо га тражили — вели Риста пандур — па га нигде не могадијасмо наћи.

Капетан издаде одмах заповест да потраже Ненада на све стране. И тражише га и тражише, али узалуд. Њега нема, те нема, као да је у воду потонуо.

Тих дана беху страховите хладне ноће, а то јутро по-најхладније. Оштар студен северни ветар не даде човеку ока отворити. Нигде никог по улицама, као да су опустеле. Без велике невоље не хте нико ни из куће да изађе.

Ако је Ненад по тој хладноћи некуд отумарао, онда Бог да му душу прости! јер се он онако бос и голих груди неће више жив вратити.

Тако се мислило, али то је мишљење било погрешно.

Ненад је баш по овој најљућој зими био код куће своје да види децу и да се горко исплаче на гробу своје Пелагије.

То су после потврдили очевидци, а и он сам, кад сам га призвао и запитао где је био каза то исто.

— А где си ти, Ненаде, од синоћ? Запитах га.

— Био сам, господине, — одговори он болно и тужно — био сам код своје куће да видим децу и да...

Не мога више ни речи рећи. Грунуше му сузе и за час му облише и лице и голе груди.

И мене дирну ово. Отпустих га нек иде напоље...

* * *

Ненада дотле није нико видео ни да се заплаче, ни да се Богу помоли. А тога дана, по подне, кад се вратио из свог села Риста Кезун видео га је у два маха где је пред шталом заронио главу у дланове па горко јеца... Пред мрак видео га је опет где се скрштених руку, очима упртим у небо, тихо моли Богу.

* * *

Освану 20. децембар 189* Ненада и опет нигде нема.

Али га сад нађоше и нађоше га брзо.

Не беше никуд отишао ван куће.

Нађоше га у подруму, али хладна и укочена. Висаше обешен о клину једне подрумске гредице.

Повраћена свест учини га самоубицом.

Кад му се вратио разум, и ако не још потпуно, он је разабрао шта је све урадио и за што се налази у среској апсани. О несумњивости свога злочина уверио се на гробу своје жене. Уверио се, да је све оно, што му је казивано прна јавна а не само празан сан као што је у први мах мислио. Грижа савести, и горко кајање тако притискоше његову још сасвим неизлечену душу, да се он мораде повити под тим теретом. Подлеже му и поста самоубица.

Ситна дечица остадоше и без оца и без мајке.

* * *

Тешка је клетва морала лежати и на Ненаду и на невиној дечици његовој.

Ж.

О ВЕЛИКИМ ВАРАЛИЦАМА

П. ЛИНДЕНБЕРГ

(НАСТАВАК)

С времена на време, та иста госпођа причала је, како је добила поруцибине најскупоценијих тоалета за руски двор; она је показивала телеграме и писма из петроградске дворске канцеларије, те се љубављу француском према Русима добро користила. Наиме, она је говорила, како нема код себе толико новца, да би могла извршивати толике скупоцене поруцибине, те је правила колосалне зајмове, обећавајући знатан интерес. Тако су јој више помодара дали 400.000 франака, други 100.000 франака, један познати фабрикант свиле позајмио јој је 400.000 франака, други опет 250.000 франака, једном славном сликару измамила је 35.000 франака, у кратко, Madame Apparuti пумпала је славно, особито пензионоване више чиновнике и официре, и на једанпут је нестале на жалост својих поверилаца,

јер је цео њен дуг износио три милиона франака. Она је отишла у Петроград, али њени повериоци порадише, те је тамо затворе, али се она разболи, те на кратко време после затварања умре од некакве опасне болести. Наравно, све оно, што је она износила као поруџбине за руски двор, било је лажно, као вредност поменутих костима, јер на пример онај „огртач руске царице“, за који је она казала, да вреди 150.000 франака, није ништа друго, до позоришни огртач, који је могао највише коштати 2000 франака!

Код великих варалица веома је омиљено појављивање у маски побожног или филантропског лица. Доброћудни Парижанин веома је издашан, а особито је лаке руке, кад се што тиче религиозне или добротворне помоћи, те то варалице веома често изигравају на најподлије начине. У Паризу су пре неколико година гроф Фосе де Меријел и његова рођака грофица Адријена де Павили скупљали добровољне прилоге за сиротињу и подигли су у предграђу Јавел преноћишта за 100 људи и 50 жена. Они су умели да заинтересују за своје планове кнегиње: Бурбон, Баганца, Роан, Шимај и друге даме старе аристократије, издавали су месечни часопис са литерарним и вештачким прилошцима најугледнијих писаца и сликара, а за све то давао им се новац и капом и шаком. То је текло тако неко извесно време, док једнога јутра не ухапси полиција обоје — „он“ је био обичан закупник шатри на годишњим вашарима у околини Париза, а „она“ је била дотле вештакиња у јахању коња. Они су скупили лепу сумицу новаца, па су чак купили и један плац, на коме су имали намеру да дигну вилу. Али то им се изјаловило, но ипак привремено, јер за такве људе има увек новаца на париским улицама!

Варању много служи сујета самих Француза, да се на пример поносе племићском титулом, или да им груди краси какав орден, или да им дућане красе дипломе или медаље; трговина са племићским крунама, орденима, титулама и дипломама има доста, и поред тих трговаца егзистују више веома распрострањених института, који — разуме се за добре паре — веома много племићских лоза — нових, на своју руку, састављају, праве нове ритере, даље, који израђују разна наименовања, и деле дипломе и медаље.

Како су ова лукавства већином позната, лажљивци се опет умеју довити, те да дођу до новаца. Још за живота председника Карнота умела се једна варалица срамно послужити његовим именом. Једнога дана доби Карно писмо од једног кмета неког омањег места, и то ове садржине: „Господине Председниче! Ја сам и сувише почаствован послатом ми дипломом, којом се постављам за почасног управника наше варошице, и много вам пута хвала за то; али на жалост немам средстава, да вам пошаљем тражену суму 5½ динара за диплому, те вас с тога молим, да ме ослободите те таксе“. Господин Карно, који није ништа ни слутио о каквој дипломи, нареди одмах истрагу; а резултат је истраге био тај, да је један индустријалац слао такве дипломе неколиким већ француским општинарима, у којима се наводе све заслуге дотичнога, па је ту и потпис Председника Републике и министра унутрашњих дела, као и самога тога индустријалца, као шефа „Комитета за дипломе сећања;“ у писмима им се тражило, да у року од три дана пошаљу повуком 5½ динара. Многи општинари послали су тражени новац, и били су особито горди, јер им је собу украшавала врло лепа „Диплома признања Председника Републике!“

У Паризу има стотинама „агентура“, које, често под именом какве обичне радње — Давање зајма на залог, Завод за кредит, Завод за посредовање за разна места, Завод за разна обавештења, Приватна полиција, Комисиона или Шпедитерска радња и т. д. — изводе највеће швиндлераје; најоригиналнија од ових јесте бесумње „Агентура за лопове“, која посредује између покрађенога и лопова! Ако се деси у Паризу каква велика крађа, па при том нестане заплешеноме и каквих светских папира, који се тешко могу купити од лопова, онда лопови одлазе одмах у Енглеску, где имају својих „комисионара“ — може се већ замислити, како су то часни људи — и ови се обраћају париским агентима, те се тек тада ступа у преговоре са покрађеним, да му се врате папири, разуме се, за врло велику награду; често се та понуда радо прима, јер на тај начин покрађени добија бар изванредан део свога покрађеног имања, а агентура „цвета“ не може боље бити. —

Варалице умеју такође да употребе у своју корист мајнију Француза, да шпекулирају и да што пре стекну „ренту“. У том погледу нема ничега необичног и невероватног што какве будале не би могле да схвате и не верују. Они дају радо своје тешко зарађене паре свуда, само да би добили што већи интерес; а, разуме се, дају и државне папире. И, наравно, ствар се мора најзад обелоданити, али то су те племените финансијске варалице знале врло добро у напред. Минерално масло, припитомљавање зечева на основу нових искустава, пластер, који се сиправа из отпадака од корита за млеко, вађење соли из Сибира — ето, глупаци само траже прилике, да упадну у овакве и сличне преваре. Имају идеју и спремити се за њу, то је главна ствар, а остало се већ лако налази, тим пре, ако им и штампа буде на руци, а и то често бива! Као пример лакомислености и присебности може нам послужити ова историја: Једном великом париским поседнику дође један познати инжењер, и исприча овоме, како у Шпанији има изврсан сребрни рудник, који би радо претворио у имаовину акционарског друштва и да за то потребује потпору тога финансијера. „Као капитал“, додаде он још, „могу бити довољни 25 милиона франака. Мина се налази у Шпанији у Ренони; она се може црпсти читаво столеће и све ће акционаре обогатити — ево овде предлога, планова, и нацрта, што вам осигурава сваку гаранцију“. — „То ми је са свим свеједно“, одговори финансијер, „допустите ми само једно питање: провинција, у којој је ваш рудник — постоји ли у опште?“ —

(СВРШИТЕ СЕ)

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА.

Стојан Стојановић — Фујор.

(СВРШЕТАК)

Како су румунска села Фламнда и Жијану Маре веома близу једно до другог и како је Фујор тако често превозио свога господина и госпођу код г. Борђа Стојичана, регистратора среског у Жијану Маре, а опет овога и госпођу му такође често у Фламнду, то се добро и потанко упознао са целим распоредом кућним у дому г. Стојичана.

Једнога дана возаше Фујор на каруцама госпођу Марицу, жену г. Стојичана.

Г-ђа Стојичану је лепа женица и богато одевена.

Фујор се од часа на час освртао и гледао те у лепу жену, те у две ниске цесарских дуката, које јој висаху о врату.

У његовој зликовачкој души разбуктала се убрзо страшна пожура за туђим благом: и за туђом женом и за њеним сјајним златним нискама дуката...

Али кратак пут између та два румунска суседна села не беше погодан за то, да се изврши какво разбојништво. А уз то саобраћај је на томе путу тако жив, да се ништа не би могло непримећено урадити. Па онда није Фујор ни луд, да учини на тај начин зло дело, да се одмах по извршењу његовом дозна да га је он учинио. Онда би одмах био ухваћен.

За то је извршење своје намере одложио за бољу, згоднију и повољнију прилику, а распламтелу страст своју за тај мах стишао је и угушио у себи...

Саме околности ишле су на руку томе, да Фујор убрзо, на непуна два месеца после тога, изврши свој зликовачки план.

Село Фламнда, где је био Фујор у служби, лежи близу Дунава, дакле, на самој граници Румуније. Наши Крајинци често прелазе у румунска погранична места, те је Фујор био у опасности, да може бити проказан.

За то се реши да напусти службу и да се повуче или дубље у Румунију или да пређе у Бугарску.

То је ускоро и учинио; побегао је од свога господина и склонио се негде испред очију својих познаника из Србије. То је лако могао учинити, јер таст његов родом је из Румуније, па је Стојанова жена имала много сродника у Румунији, који су му радо дали склоништа.

Фујора нестало, дакле, за неко време...

* * *

И у Фламнди и у Жијану Маре заборавили су већ одавна на одбеглог слугу „Ст’игу“ (како су у Румунији звали Фујора)

а и на саму ону непријатност, на коју се беше г-ђа Марица жалила своје мужу, кад ју је Фујор оно целим путем фиксирао и — гутао очима...

Све се то заборавило, као да никад није ни било. Беше октобар*) месец, кад се, као што знамо, весма брзо смршава.

У кући г. Стојичана нема никог, осим домаћина и њиховог старог и верног слуге Гице.

Домаћини седе за трпезом и вечерају.

Пун је сто разне ђаконије, јер тек што се село за вечеру. Нема више од 7 и по сати.

Наједанпут, сасвим неочекивано и неопажено груну у трпезарију три наоружана човека. Први међу њима Фујор са запетим револвером и голим јатаганом у руци, а за њим још двојица — два нагарављена лупежа.

Домаћинима се следи крв у жилама. Стојичану намах појми сву страхоту ситуације, у којој се сад налажаше.

Фујор нареди својим помагачима, да вежу домаћине, што би одмах и извршено. То учинише после и са slugом. И кад то учинише, онда се обрте Фујор везанима, па им рече:

— Ако само један глас пустите, бићете овим јатаганом исечени... Будете ли послушни и дате ли нам што тражимо, ништа вам урадити нећемо.

Слугу Ђорђа (Гицу) увео је у собу некакав трећи друг Фујоров, који је такође био нагарављен.

Пошто су лупежи све троје живих укућана везали, сели су за трпезу и халаљиво пождрали све, што је било ту и што се у кући могло наћи за јело. Фујор је сам собом силазио неколико пута у подрум и довлачио отуд вино.

Наједоше се добро, а напише се још боље... И тако што би још могло бити неког човечанског осећања у душама њиховим — алкохол је и то мало збрисао.

— Дајте накит и новац! — заповеди Фујор.

— Даћемо вам све, само нас одрешите — одговара несрећни домаћин.

— Казујте где су кључеви, па ћемо сами узети, што нам треба — одговара разбојник Фујор.

И спримах г. Стојичану шта ће друго него каза где су кључеви, где су новци, где је накит, не би ли разбојнике умиљостиво, да му бар живот опросте.

Прегурише све и нађоше сав накит и све новце. Све на све до 1600 динара вредности.

Тад се повукоше на договор у предсобље.

Чичу, служитеља Ђурђа, изведоше напоље, и кад овај хтеде викати за помоћ — посекоше га.

У соби, где је била мртва тишина, чуло се све шта је на пољу урађено и г. Стојичану молио је Бога, да га мимоиђе судба, која је снашла његовог верног слугу Ђорђа.

Што је молио, није измолио. Њега је снашло нешто грђе и од саме смрти.

Разбојници Фујор и Миленко вратише се у собу. И обојица на очиглед домаћининову нанеше му најгрђу срамоту његовом имену, и кући његовој.

И то тим нељудима, тим зверовима не беше довољно.

Фујор и његов друг потегоше и завитлаше својим јатаганима више глава несрећних жртава те исекоше по врату и мужа и осрамоћену жену.

Крв је шикљала до таваница... и попрскала је оба разбојника.

И муж и жена тако искасапљени, падоше на тле, и изгледаху као да су са животом свршили.

„Мртви су“ — помислише разбојници и, после ових страшних и гнусних недела својих, одоше из куће.

Чим су се удалили њихови кораци, г. Стојичану дође к себи, ослободи се својих веза, ослободи и жену, и онда повика за помоћ. Дођоше комшије, дозваше и лекара, те се липташе крви заустави, ране се превише и срећно, правим чудом Божјим, спасе се живот ових многопострадалих супружника.

* * *

После овог разбојништва Фујор је пребегаво у Бугарску и настанио се у Лом Паланци.

*) Октобар 1895. године.

Одмах сутру дан ухваћен је један од саучесника његових, некакав Петар Мусић*) који је цело дело признао пред румунским судом и који је услед тога осуђен на доживотну робију и теретан рад у солским рудницама, јер у Румунији смртне казне нема. Али ова казна, на коју је Петар осуђен, тежа је и од саме смрти...

И Фујор је, на основу признања Петровог, осуђен румунским судом *in contumaciam* на вечну робију.

Међутим наше власти дознаду за његово бављење у Лом Паланци, затраже га од бугарских власти и ове га издаду.

Фујора спроведоше у Кладово. Ту је лежао у притвору неких девет месеци, али истрага није ни довршена, а он је уграбио згуду те је утекао, заједно са другом својим Миленком, који је још и данас у бегству.

Склонио се у Јасикову, у кући Стана Мијајловића свога рођака. Ту је испод кревета ископана једна рупа, у коју би се Фујор на случај претреса куће могао увући и склонити испред очију потере.

Али седећи ту у кући Становој, он се спремао за нова разбојништва; за то је набављао оружје и муницију.

Он би једног дана доиста и отпочео да врши своја нова недела, да га потера, коју је предводио сам окружни начелник г. Мијајло Ковачевић, није у томе омела: ухватила га и суду спровела. И нашла га је скривена баш у оној рупи испод кревета.

На суду је Фујор све порицао, и ако му је читана пресуда румунског суда, по којој је Петар све признао и Фујора као главног кривца означавао и ако је, поврх свега и сам г. Стојичану лично дошао на претрес и на суочењу испричао Фујору у брк сва његова недела, Фујор је и после тога дрско и упорно порицао.

Но суд га је на основу непобитних доказа ипак сасвим праведно осудио на двадесет година робије у тешком окову, јер га на смрт није могао осудити с тога, што у Румунији, где је он разбојништво извршио, нема смртне казне.

* * *

Тражили смо прилике, да видимо тог звер-зликотца, који је у толико опаснији, у колико је препреденији, смотренији и лукавији.

И дата нам је прилика. За њу имамо да захвалимо г. Јевђи Марковићу, управнику казног завода, који је дао извести пред нас Фујора.

Фујор је висока раста, сув, али крупних костију. Витак је, лак, окретан и живахан. Очи су му мале, живе, мало упале. У лицу је црномањаст. Има један или два кварна, начета предња зуба. Није ружан. Кад говори око усана му лебди један јако подозрив осмех. У опште на први мах чини пријатан утисак на човека. Кад смо упитали о разбојништву и Жијану Маре, он је се насмејао иронички, хотећи тиме да покаже своје сажалење, што још и у тако што можемо веровати!

У говору је одсечан и јасан. Брзо схвата оно о чему је упитан и у својим одговорима вешто избегава све, што би могло, макар и сад после осуде његове да личи на какво признање.

Порице све. Једино признаје да је правио и протурао лажне новце.

Нада се, и то нам је отворено казао да ће после 7—8 година изићи из затвора. Међутим ми смо мишљења да оваког опасног и окорелог зликотца не би требало пустити ни једног сата раније, него онда кад издржи свих двадесет година робије. А дотле ваља га добро чувати. За то је и спроведен из нишког казамата у Београдски, што се држи да је овде на сигурнијем месту. И доиста овде у београдском казамату строго се чува.

С.

П О Т Е Р А.

Густав Холсингер, бив. благајник будимпештанског осигуравајућег друштва „Мушуал“, проневерно је 27. тек. мца 15.600 форината друштвеног новца и побегао. Он је родом из Столног Београда (Секешехервара) у Угарској, има 24 год., по народности је Јеврејин, висок је 166—167 см., сувољав је,

*) Родом из кључког среза.

има бледо, бубуљичаво лице, загасито-плаву косу, високо чело, смеђе очи, обрве и бркове, велики, крив, затубаст нос, велика уста и дебеле усне. Говори: мађарски, немачки, француски и енглески. Глас му је танак. Није искључена могућност, да ће Густав ударити преко Србије, па с тога му износимо овако опишан опис и обраћамо пажњу како властима тако и грађанима на њега. Ако неко ма што о њему сазна нека о томе извести Управу града Београда с позивом на бр. 23081.

Димитрије Мијаиловић из Власанице, округа подринског, осуђеник београдског казненог завода Бр. 1316. 24. овог месеца **побегао је** из топчидерског завода, где је био одређен да ради. Он је као војник три пут бегао из команде, па је зато војним судом осуђен на четири године робије поред дегредације.

Димитрије има 23. године.

Управа београдског казненог завода, моли све полицијске власти да овога бегунца у своме кругу потраже, па пронађеног њој стражарно упуте. Исти се може спровести и Управи града Београда с позивом на Бр. 22971.

Чедомир Ковачевић, Циганин из Докмира, окр. ваљевски осуђеник београдског казненог завода, Бр. 1784 који је био на раду у Добричеву, 25. ов. месеца у вече **побегао је** испред чувара а у друштву са осуђеником Рајком Радовановићем. Њему је 30. година, у лицу црн, стаса средњег. Чедомир је осуђен на *пет* година робије у лакој окову зато:

1. Што је ноћу између 10. и 11. априла 1896. год. украо кобилу Јеврему Јејтићу из Лукаваца, окр. ваљевског, и

2. што је у месецу септембру 1895. г. украо кобилу и ждребе Јеротију Ђуричићу из Кланице истог округа.

За Чедомиром наређује се жива потера. Ухваћеног треба стражарно спровести Управи београдског казненог завода или њеном филијалу у Добричеву. Исти се може спровести и Управи града Београда, с позивом на Бр. 22971.

Милан Сретеновић из Вукосавца, окр. крагујевачког, осуђеник београдског казн. завода, Бр. 2177., 24. овог месеца **побегао је** са рада из Топчидера. Милан је као малолетан осуђен на две године затвора без окова, зато: што је ноћу између 3. и 4. априла 1897. године, у друштву са Богосавом Павићевићем из Вукосавца украо свиње (четири комада назимади) Урошу Мирковићу из Јеловика и још исте ноћи отерали у Младеновац да их продаду, где их је власт и похватала. — Милану је сад 20 година.

Наређује се потера за њим. Пронађеног ваља спровести управи београд. казненог завода, или управи гр. Београда, с позивом на бр. 22971 и 22977.

Рајко Радовановић Циганин из Новака, окр. ваљевског, осуђеник београдског казненог завода Бр. 1767 **побегао је** 25. овог месеца са рада из Добричева, у друштву са осуђеником такође Циганином — Чедомиром Ковачевићем. Рајко има 28 год., црн је у лицу као и обично сваки Циганин; стаса је средњег. Важно је знати још и то, да је Рајко разрок, те га је већ и по томе лако познати. Он је осуђен на осам година робије у лакој окову зато:

1. што је ноћу између 15. и 16. фебруара 1896. год. у друштву са још четворицом допова као што је он, — ушао у затворену авлију Симе Леонтијевића из Кожуара, обио катанце са два његова вајата и покрао разне ствари, и

2. Што је исте ноћи и са истим друштвом обио два вајата Станку Лукићу из истог села па и њему покрао разне ствари.

Наређује се потера за њим. Пронађенога ваља стражарно спровести Управи београдског казненог завода у Београду или њеном филијалу у Добричеву. Исти Рајко може се спровести и Управи града Београда, с позивом на Бр. 22971.

Марко Илић, из Чуковца, окр. тимочког, који стално живи у Београду, а занимања је, погачар, као редов резервиста при VII. пешад. пуку, кажњен је са 20 дана затвора и задржат да ту казну издржи. Међу тим, Марко је 19. т. м. побегао из војног притвора. Командант VII. пеш. пука актом № 5049, моли све полиц. власти, да бегунца пронађу и њему стражарно упуте. Исти може се спровести и Управи гр. Београда с позивом на Бр. 22666.

Милан Николајевић, родом из Даниловог Града у Црној Гори, побегао из притвора начелства окр. подунавског. Милан је раста високог, има му 19 год., голобрад, плаве косе, на глави носи шубару, на ногама опанке, на себи има капут и плаве панталоне. Исто начелство депешом својом № 19101, моли све полиц. власти у земљи, да се побегли Милан потражи и нађени њему стражарно спроведе. Ухваћени може се спровести и Управи и гр. Београда с позивом на Бр. 22915.

ЛИЧНИ ОДНОСИ ПОЛИЦ. ЧИНОВНИКА

Г. Антоније Паитовић начелник министарства унутрашњих дела вратио се са осуетва из унутрашњости Србије још 23. ов. месеца, па због болести у једној нози још није отпочео долазити на своју дужност.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

Да би полицијским и општинским властима што пре доставили слике побеглих осуђеника, овај број место у суботу пуштамо данас.

НАПОМЕНА

Са овим бројем улазимо у половину другога полгођа ове године, а још многи наши повереници не послаше претплату ни за **прво**. Ми још ову једну напомену чинимо овим путем, па ако их ни она не покрене да одговоре својим дужностима, мораћемо се жалити на надлежном месту.

УРЕДНИШТВО
„ПОЛИЦ. ГЛАСНИКА“.